

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravljenštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Razpust mestnega zastopa Zagrebškega.

V Ljubljani, 21. junija.

Grof Khuen-Hedervary, ban hrvatski, ali bolje rečeno, prvi madjarski uradnik na Hrvatskem, razpustil je včeraj zjutraj zastop glavnega mesta Hrvatske, kraljevega Zagreba. Nepričakovano ugodni izid zadnjih deželoborskih volitev, pri katerih je tako točno izvršil svojo dolžnost uradniški stroj, dal je pogum vladnim krogom. Čakali so samo prve ugodne prilike, ki bi se jim podala, da poskusijo naskok na zadnjo opozicijsko trdnjavno, na zastop glavnega mesta. Pri burnih letosnjih občinskih volitvah zmagala je navzlic vsemu vladnemu pritisku zmerna opozicija ali neodvisna narodna stranka, ki je tako imela večino v mestnem zastopu in katere član je bil tudi dosedanji župan dr. Amruš. Da vladi v Zagrebu, kjer ima po veliki množici raznovrstnih uradnikov velik upliv, ni bilo moči ustvariti si poslušne večine v mestnem zastopu, to je grozno bodlo v oči vladne kroge. Ali nezaviso meščanstvo vedelo si je ohraniti svojo slobodo, ni se dalo upogniti. To je bila prva pregraha v očeh vladnih krovov, za katero je morala prej ali slej priti kazen. In prišla je! Razpustil se je ta neprilični mestni zastop, ker je baje v svoji seji dne 30. maja prekoračil svoj delokrog, kakor mu ga odkazuje zakon z l. 1881. Glasom razpustilnega dekreta je mestni zastop to zakrivil z razpravami, ko je šlo za to, ali se odpošlje deputacija mesta Zagreba, katera bi izročila kralju pri jubilejnih slavnostih v Budimpešti adreso. Očita se mestnemu zastopu, da je pri tej priliki nepoklicano obravnaval državnopravne odnošaje, ki so ustanovljeni po državnih temeljnih zakonih mej kraljevnami Oggersko in Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo ter segel tako v območje višjih državnih faktorjev. Zato razpušča deželna vlada mestni zastop in imenuje vladnim komisarjem sekcijskega svetnika dež. vlade Adolfa Mošinskega, ki prevzame začasno vso mestno upravo. Tako glasi se v glavnih potezah reskript, s katerim je včeraj zjutraj ob 11. uri razpustil sekcijski svetnik deželne vlade in nadžupan Zagrebški Ignacij Sieber imenom deželne vlade mestni zastop Zagrebški. Grof Khuen-Hedervary čuti se torej po poslednjih svojih uspehih dovolj močnega, da stori tudi zadnji korak in pokaže Madjarom,

kako hoče upogniti tudi nezaviso meščanstvo glavnega mesta. V smislu občinskega zakona namreč se morajo v 8 dneh po razpustu razpisati ter v štirih tednih zvršiti nove volitve. Vlada se za gotovo nadeja, da bode zmagala pri novih volitvah in pridobilata tudi v mestnem zastopu Zagrebškem poslušno večino, kakeršno ima v deželnem saboru. Karakteristično je nekaj v razpustnem odkolu, kar kaže skrivne nakane madjarske in se gotovo ni pripetilo le po naključju. V zakonu z l. 1886, s katerim se je predragičil zakon o občinski organizaciji z leta 1881, imenuje se Zagreb „zemaljski glavni grad“, priznava se torej že njim, da je deželno glavno mesto. V odkolu deželne vlade pa se imenuje samo „kraljevi in slobodni grad.“ Zagreb je torej prenehal biti „glavno“ mesto, odkar je zadnje dni Budimpešta postala „Haupt- und Residenzstadt“! Hrvatska sploh postala bode s časom — ako se bode spravna pogodba še naprej tako tolmačila — le madjarskega „országa“ komitat! Ni li bilo glede na take že večkrat poprej obelodanjene nakane popolnoma pravilno, če je mestni zastop gori omenjeni deputaciji stavil pogoj, da mora izročiti adreso čestitana in najglobeje udanosti poleg ostalih odposlanstev kraljevine Hrvatske in Slavonije pod vodstvom bana? Ali prav zaradi tega skelepa in ker je torej mestni zastop hotel, da se rabi ona oblika, katero narekuje spravna pogodba sama in katera se strinja z individualnostjo Hrvatske sama, zato je razpuščen, naj se umakne drugemu, ki bode bolj poslušen za skrivne želje madjarske! Nekateri bi bili celo radi zavili vso stvar tako, kakor bi bil mestni zastop Zagrebški tu zakrivil kako neloyalnost. Vender pa je vsakomur, ki hoče pravičen biti, jasno, da je bilo vprašanje jedino le za obliko in način, kako izročiti kralju hrvatskemu adresu, s katero mu čestita in izreka najglobejo svojo udanost vedno verni narod hrvatski. Zahtevati pa, da bi se Hrvatje, ki so toliko krvi preliili za državo in za dinastijo, kakor nobeden drug narod v Avstriji, hodili lojalnosti učit v Budimpešto ali pa v — Vilagos, to bi bil pa vender že skrajni vrhunec nesramnosti! Večina mestnega zastopa Zagrebškega držala se je zakona in stala na temelji hrvatskih pravic. Naj sedaj madjarki šovinisti tolmačijo navedene zakone sebi v prilog, naj dokazujojo, da je mestni zastop prekoračil svoj delokrog — zavedni del meščanstva zavrnil bode,

tako vsaj upamo, pri novih volitvah vse klevetanje in teptanje hrvatskih pravic. Pri tem pa Slovenci ne moremo prikrivati jedne želje. Želja naša je, da bi vsi pravi Hrvatje Zagrebškega mesta stopili z jedinjeni in združeni v novo volilno borbo. Nam, kakor vsem drugim, od dalje opazuječim hrvatoljubom, potruje se čedalje bolj prepričanje, da bi položaj na Hrvatskem nikdar ne bil mogel postati tako grozno žalosten, da ni dveh hrvatskih strank, kateri se že tako dolgo borita druga proti drugi in na ta način sploh slabita pozicijo hrvatstva. Vlada bi si ne upala razpustiti Zagrebškega mestnega zastopa, ako ne bi imela nadeje, da jej je mogoče zmagati o novih volitvah s svojimi kandidati. To nadejo pa lahko ima, ker je nedavno o zadnjih Zagrebških volitvah prepričal mej „Obzoraši“ in „Pravaši“ pokazal, na kaj vse smejo računati vladni faktorji. Da se torej najnovejša vladna nakana ne izpolni, treba složnega postopanja obeh hrvatskih strank, a složno postopanje, ki bi se tu pričelo, postelo naj bi sploh podloga politiki vseh pravih Hrvatov. Smoter tej politiki mora biti za sedaj jedino le to, zakonitimi sredstvi odstraniti madjarski pritisek in upliv na hrvatske razmere, kakeršen se dandanes faktično kaže in s pogubnimi nasledki za hrvatski narod sploh. Ohraniti hrvatstvo — to je sedaj prva naloga, kateri naj bi se podvrgli obe opozicionelni stranki kot jeden mož v nemar puščaje posebne programe, kateri se sedaj zvrševati na dajo, a narodne sile pa le razdvajajo.

V Ljubljani, 21. junija.

Slovencem podljene „administrativne koncesije“ utegnejo postati nevarne kolovodjam nemške politike, kajti skrajni elementi kujejo razgretu željezo z neumorno vstrajnostjo in nikakor ne kažejo volje odnehati. Nezadovoljnost z liberalno politiko rodila je nemško nacionalno frakcijo, a nezadovoljnost s politiko oportunitete, katere sta se obe stranki oklenili, rodila bode morda novo frakcijo ali pa potisnila stari stranki v opozicijo, iz katere se ne bodeta mogli več izkobacati.

Nemci niso zadovoljni. To je povse umevno. Ko so se nemški poslanci udali grofu Taaffeu na milost in nemilost, ne dobrovoljno, ampak zato, ker so spoznali, da je opozicija zanje gotovi pogin, sajnarili so o obnovitvi starih ustavovernih razmer, o

LISTEK.

„Menzura“.

Izvirna humoreska. Spisal Samo.

(Dalje.)

II.

„Na obrve crn mu oblak sjeda;
Plante oči poput ognja živa;
Criven plamen uz obraz mu liže;
Strašnem biesom nozdrve se šire;
A na usti izpod pjene biele
Grozan, paklen izraz stade,
Kô da veli: raja nek propade“...

(Smrt Smail-age Čengijica, IV, 1008.)

„Plemenitega srca, krepkega, moškega značaja, junak!“ mrmral je gospod Sigi Zeisel, sedeč nekega dopoludne v elegantni restavraciji. „In jaz! Ali morebiti nisem bojevit junak? Eëh! Čutim v sebi hrabrost, srčnost, da, vojak bi moral biti. Očividno sem izgrešil poklic. In vender, pokazati hočem Elzi, da sem mož, da sem junak! Eëh, toda kako? Pri sosedni mizi sedelo je par visokošolcev v

krvavorudečih čepicah, s trakovi okoli prs. Menili so se o zadnji menzuri, o sabljah in baudažah. Njih jeden je naudušeno hvalil hladnokrvnost in okrestnost nekega tovariša borilca. „To je mož, to je junak; Bog ga živi!“ dejal je ter mu napisil.

Sigi je verno poslušal; oj, ko bi bil on tudi takšen mož! — Vtem so ustopili trije znanci Zeiselovi ter prisledili k njegovi mizi. Sigi jim ponudi finih cigar in si tudi sam jedno vzame. Po nesreči pa se odlomi vžigajočemu košček klinčka in zleti naravnost jednemu buršev v obraz.

Predno je še ubogi Zeisel vedel, kaj in kakó, stal je pred njim prijatelj „zadetega“ ter mu vrgel vizitko, rekoč:

„Gospod, moj tovariš me pošilja; naj vam naznam, da si ne da od nikogar, najmenj pa od take opice, kakor ste Vi, metati v obraz klinčkov in zahteva primerenega zadoščenja. Vi razumete?“

Sigi obledi; gleda zdaj burša, zdaj nesrečno karto.

„Pardon, gospod, nikakor nisem hotel žaliti častitega gospoda prijatelja vašega, nikakor ne, klinček je odletel slučajno, po nesreči, kar obžalujem.“

„Nič obžalujem, nič slučajno! Kar je, to je!“ kričal je razjarjeni burš. „Takšen šimpans, kakor Vi, me ne bo bombardiral. Karte ne vzamen nazaj. Na svidenje torej pri veseljem plesu!“

Kar je junasči Zeisel prej tako želel in kar mu je sedaj malo ugajalo, se je pripetilo. Ponudila se mu je prilika, da pokaže svoj pogum.

Ni mu ostalo nič drugega, izbral si je sekundanta.

III.

„Ni ga bilo,
Pa ga ne bo
Takega junaka.“

(Narodna popevka.)

Bilo je nekaj dnij pred menzuro. Ves mesec se je bil Sigi hodil učit k prvemu učitelju sabljanja.

Danes je nervozno letal po svoji sobi gor in dol ter govoril skesané monologe.

„Menzura! Eëh, kako sem bil vender neumen, da sem jo vzprejet! Vergel bi bil prevzetnežu vizitko nazaj, češ, da je to slaba navada, biti se, da je to zoper moj princip. In sedaj, zakljal me bo, kakor putko! Dijaki so vragi! — Ko bi vsaj prijateljev takrat ne bilo, izrezal bi se bil lahko, ušel

strogi centralizaciji in neusmiljeni germanizaciji, sanjarili so o nemški Avstriji in, — da rabimo malo vulgarno ali za situacijo prav karakteristično primera, — pili na medvedovo kožo, to je, razdeljevali mej soboj ministerske portfelje in druge mestne službice. Kmalu pa se se osvedočili, da je do realizacije teh lepih in vabljivih sanj še dolga, dolga pot, prepričali so se, da ne mara grof Taaffe izročiti jim krmila in oditi na Češko sadit zelje, nego da misli državno ladijo še nadalje voditi mej strminami in pečinami po svoje, kakor jo je že vodil toliko let. Prav to je uzrok nemški nezadovoljnosti, zakaj nezadovoljni so vsi, začenši od Plenerja in Chlumeckega pa do zadnjega Celjskega nemškutarčka.

Nekatere administrativne odločbe vlade bile so povod, ta je ta splošna nezadovoljnost dobila duška. Imeli smo že priliko govoriti in oceniti te „administrativne koncesije“, katere so vzbudile srd in jezo nemških naših sodržavljanov, Konstatovali smo tudi, da se je začela zlasti na Štajerskem in Koroškem velika, proti vladu in proti dosedanji nemški politiki naperjena akcija, katere ima konečni smoter: prisiliti parlamentarne zastopnike nemške, da izposlujejo od vlade garancij zato, da bode vodila državno upravo točno in strogo v nemškem zmislu ali pa da prestopijo v opozicijo. Beležili smo tudi razne glase, ki so se o tem čuli in registrovali očitno unesporazumljenje mej poslanci in tistimi, ki za njimi stope in jim preskrbujejo mandate. Poslanci niso voljni začeti zaradi nekaterih malenkostij opozicijo ker poznajo razmere, agitatorji pa nečejo nič več vedeti o oportuniteti in silijo k odločnosti. Posebno značajno je to, da so se začeli odločnejši elementi upirati „diktaturi nemško-českých voditeljev“, zlasti Schmeykalu in Plenerju, ker baje podrejata interese notranjeavstrijskih Nemcev interesom čeških Nemcev, ker se protivita takisto kakor skoro vsi drugi nemški poslanci nameravanemu shodu v Gradci in odvračata odločno insinuacijo, da je glasovanje valutnih predlogah izkoristiti zoper vladu. Liberalni gospodje že vedo, zakaj jim to ni mogoče, če pa Graška „Tagespost“ prorokuje, da bode vlada pri glasovanju o valutnih predlogah „presenečena“, tako ni na ta glas polagati nikake važnosti, ker je „Tagesposta“ znana kot slab prerok. Sicer pa sama ne taji, da bi mogla voda prav lahko s pomočjo Mladočehov rešiti valutne predlage, tudi če gresta nemška levica in nacionalni klub v opozicijo.

Vlada je dolgo vse to počenjanje ignorirala; bolezen grofa Taaftea onemogočila je levičarjem priti na „amikalni“ pogovor, na katerega so bili povabljeni; da pa izvedo mnenje ministerskega predsednika še pravočasno, predno se odločijo za kakov korak, pooblastil je grof Taaffe svojega prvega novinarskega pobočnika, da pojasni to vprašanje, kar je tudi storil. Včerajšnja „Montags-Revne“ priporoča vznemirjenim in na opozicijo pripravljajočim se Nemcem, naj si to stvar dobro premislijo in naj uvažijo konsekvenčije, katere bi nastale, če začno opozicijo. Grof Taaffe, pravi člankar, šel je za nekaj dñi na Češko; morda se bodo mej tem razdraženi levičarji pomirili. Ministerski predsednik je odgovoren za najmanši čin vsakega svojih kolegov ali on ne misli levice provocirati, ker mu je ljubo in

drago, da je ostavila opozicijelno svoje stališče in se pridružila večini. Grof Taaffe tudi ni ničesar storil, kar bi moglo motiti dobro to razmerje, ki bode trdno in nerazrušno, če bode osnovano na „męsobojni odkritosti in modri zmernosti.“ —

S tem je dovolj rečeno; grof Taaffe pripomore levičarjem „modro zmernost“ kot pogoj sporazumlenju in s tem priznava, da je zadnje vladne odločbe in njih eventualne nasledke dobro premisli in uvažil. Zaradi teh „koncessij“ se torej grof Taaffe na mara opravičevati, namesto tega pa je levičarjem kratko in gladko povedal, kakšne bodo posledice, če bi se zljubilo nemškim poslancem razrušiti trojno večino in znova začeti opozicijo. Oficijski list pravi v tem obziru: Starejši in bolj zvedeni mej nemškimi poslanci nikakor ne žele novega konfliktu, nego zmatrajo grofa Taaftea pravim možem za sedanj dobo; k akciji silijo le mlajši elementi, ki bi ga radi potisnili v stran. Dobro; naj store to, če jim je mogoče; osebnim željam grofa Taaftea, fizično utrujenega od dolgega vladanja, bi to ne nasprotovalo. Uvažiti pa je treba prej razmere in zlasti premisli, jeli uspeh gotov in odvisen jedino-le od naskakovcev. Ko bi se poskus ponesrečil, zadela bi naskakovcev huda odgovornost. Morda je bilo pretirano dopustiti, da je postal češko vprašanje odločilno za vso notranjo politiko, moglo bi pa to res postati, a zato, kar bi se potem godilo na Češkem in na Moravi, bi bili odgovorni gospodje iz Štajerske. Kako silno bi se ojačil slovanski element, če bi Nemci znova prestopili v opozicijo! Grof Taaffe mogel bi tudi dobrovoljno odstopiti, ali v tem oziru odločujejo razmere v državi in ne želja ministrov, in prav zaradi tega se ne kaže, da bi se to zgodilo kmalu.

To je gotovo jasno in določno povedano. Kakšen utis je ta izjava naredila na nemške poslance in na nezadovoljne in vznemirjene volilce, ne vemo še povedati; gotovo je le toliko, da je grof Taaffe pripravljen na vse in da ne misli odnehati.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 21. junija.

Valutni odsek.

Včerajšja seja valutnega odseka bila je tudi za nestrokovnjaka prav zanimiva, kajti razpravljalo se je o napisu na kronah. Vlada je predlagala napis „Franciscus Josephus I., D. G. Imperator et Rex“. Mladočeški posl. Eim ugovarjal je temu odločno, češ, to besedilo ni na Češkem naredilo ugodnega utisa, tam se sodi, da je voda hotela s tem nalač užaliti narod. Predlagani napis je tudi v protislovju z ustavo, ta napis je povse samovoljno sestavljen, dosedaj ni bil nikdar v navadi. Če voda neče priznati državnopravnih principov čeških, držati se mora vsaj avstrijskih zakonov. Pred pogodbou z ogersko, bil je naslov „kralj ogerski“ vedno koordiniran naslovu „kralj češki“; po pogodbi, za časa nemško liberalne vlade, premenil se je naslov toliko, da se je pisalo: „cesar avstrijski, kralj češki itd. apostolski kralj ogerski“. To ni po češkem, to je po avstrijskem državnem pravu. Govornik je apeloval na pravicoljubnost vseh strank in predlagal naslov: Franciscus Josephus I., D. G. Austriae Imperator, Hungariae, Bohemiae, Galiciae, Lodome-

bi bil, dal markerju doucer, dijake bi bili vrgli ven, jaz pa bi se v kakem kotu v pest smejal! — Prokleta menzura! Jaz sem bil vedno odločen na-sprotnik takih igrač, čeb. Zeisel, Zeisel, v kakšno nevarnost se podaja! Kaj bo s teboj?“

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

</div

pravljen sodelovati zoper njo, slave ga, čeprav že vrabci na strehah čivkajo, da je bil končni smotter njegove politike Avstrijo priklopiti Nemčiji, kjer bi igrala ulogo, kakor jo igra kralj saski ali knez Reiss-Schleis! Res, dobri Avstrijci, ti naši pangermanski spoštovalci Bismarcka.

Vnanje države.

Kdo bode regent?

V vseh političnih krogih srbskih je to vprašanje na dnevnem redu. Eksekutivni odbor radikalnega kluba določil je kandidatov: na prvem mestu dra. Lazarja Dokića, državnega svetnika; na drugem generala Sava Grušića, na tretjem Nikolo Pavića. Regent Ristić izbral si je tudi že dva kandidata, generala Antona Bogićevića in polkovnika Jovana Mišovića, oba pristna liberalca. — Radikalci žele, da se skupščina čim prej skliče, bržkone se bojé spletki Ristićevih, kajti govorit se, da misli Ristić začasiti ves svoj upliv za svojega kandidata.

Občinske volitve v Rimu.

Vatikanski krogi razširajo po navadi vest, da je prebivalstvo Rimsko nezadovoljno z liberalnim gospodarstvom in da hrepeni po starih dobrih razmerah. To vest, ki smo jo čitali že pogostoma, ilustrujejo zadnje volitve v občinski svet Rimski kaj čudno. Zmagali so namreč z velikansko večino kandidatje liberalne stranke, na čelu jih zakleti sovražnik katoliške cerkve — Francesco Crispini. Bolj nego vse kaže prav izvolitev Crispija, da so posli tisti možje, na katerih se je naslanjala politika Vatikana.

Dopisi.

Iz Vojnika pri Celji 21. junija. [Izv. dop.] (Novo društvo „Edinost“.) Včeraj imelo je naše katoliško-slovensko-politično društvo svoj prvi občni zbor. Udeležilo se ga je ogromno število posestnikov iz trga in okolice ter je takoj prvi dan pristopilo nad 100 članov — živ dokaz, kako zelo potreba je bilo tega društva. Vojnik spada mej one južnoštajerske trge, kjer ni niti 5 % Nemcev, kjer pa se je nekaterim oholim ponemčencem z neizmernim terorizmom posrečilo spraviti vse pod nemškatarski klobuk. Toda tudi naši ljudje so se naveličali poveljništva teh ponarejenih Nemcev in opazuje se, da se ga v zadnjih letih pogumno otrejajo. Temu je pripisovati tudi ustanovitev naše „Edinosti“.

Poleg tega pa je treba političnega pouka našemu ljudstvu. Štajerski Slovenec je v tem izredno pouka željan. Veselje je bilo videti, s kakovo slastjo so tudi popolno priprasti ljudje poslušali gosp. dr. Gregorec, ki je v poljudnem govoru razlagal zgodovino naše ustave. S tacim ljudstvom se da vse doseči. Žalibote, nam je doslej manjkalno ljudskih vodij, ki bi šli mej ljudstvo samo. To nacionalno detail-delo Čehi in celo Istrani drugače razumejo. Da bi se bilo tudi mej nami vsaj pred 15 leti pričelo po vseh krajih potrebo politično poučevanje ljudstva, ne bi danes ni jedno južnoštajerskih trgov ali mest razen Maribora bilo v nemškatarskih rokah. Kakor veselo je torej videti sedaj novo gibanje, tako neprijetno je konstatovati, da ne grejo vse naši zastopniki radi mej ljudstvo in da se jih je tudi v Vojniku premnogo s svojo odsotnostjo odlikovalo.

K lepemu uspehu so dokaj pripomogli gostje iz Celja, Konjic, Št. Jurija itd. Osobita hvala gre neumornim Celjskim pevcem. Društvenemu vodstvu labko častitamo na tem uspehu. S to jekleno voljo in s tem pogumom, s katerim so pričeli, morajo tudi v tem trgu priti do znage.

Domäče stvari.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslal župnik v Žminji, veleč. g. Karlo Miklavčič, za svojega osemletnega pastirovanja v Istri prišedenih 100 gld. „v čast sv. Cirilu in Metodu, ki naj prosita Boga, da se v veri združijo slovanski roduv“. Veleč. g. Ivan Gerdol, župnik v Škorkiji pri Trstu, je podaril 100 gld. z željo, da s tem zneskom postane naša podružnica na Gredi član pri „Rojanskem posojilnem društvu“. Veleč. gosp. Ivan Cotelj, župnik v Kanfanaru v Istri, je daroval 23 kil težak zabor razuvrtnih, prav zanimivih knjig, mej njimi tudi molitvenih knjig svoje ranjice matere z željo, da bi se vročile na Koroško. — To vam je, rojaki, požrtvovalno domorodstvo naše vrle primorske duhovštine. Uspehi družbini v Trstu, kjer vzgajamo veri, cesarju in domovini zvest naščaj, navdušujejo in obrabujejo jo v toliki darežljivosti. Bog je povrni stotero!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Kres) bode gorel pojutranjem na Drenikovem. Prižego ga ob 9. uri. Ob jednem omenjamo, da je stekleni salon na Drenikovem že zgotovljen.

— (Zaprto) je Ljubljansko mestno redarstvo danes dopoldne Ljubljanskega urarja Matija Rasbergerja. Rasberger je ure, ki so se mu za pravo izročile, zastavil v zastavni kranjske hranilnice, po 10 gld. remontoarne, druge po 4, 3 in 2 goldinarja. Vseh zastavnih listov našlo se je za 140 gld. Večinoma oškodovani so kmetje, kateri so nosili k Rasbergerju ure popravljati, a jih niso mogli dobiti nikdar nazaj, tako dolgo, da so ga ovadili pri mestni policiji. Rasberger je bil velik loterist in zadel večkrat precejšnje terne, jedenkrat celo za 2000 gld., večkrat po 700 gld., a denar ni imel teka, kajti znosil je vse zopet v loterijo. Tudi denar, katerega je dobil za zastavljen tuje ure, znosil je Rasberger večinoma v loterijo, a zadnji čas mu sreča ni bila mila.

— (Začetek poletja.) Danes je po astronomem koledarji prvi poletni dan, to je dan, ko sonce najmočneje obseva severno polovico zemeljske obale. Vsled vednega deževja imamo pa navzicle temu precej hladno vreme in vročina ni bila še posebno nadležna.

— (Repatica.) Dne 9. julija vrne se periodična zvezda repatica Winneckejeva v bližino solnce in bodo videti jo s prostim očesom.

— (Tržiška deputacija v Trstu.) Občinski svet v Tržiču izvolil je bil, kakor smo o svojem času naznani, gosp. Karola Pokornega, višjega poštnega ravnatelja v Trstu, častnim tržanom, ker si je stekel mnogo zaslug za podravljene poštne in brzjavne urade v Tržiču. V nedeljo prišla je v Trst posebna deputacija na čelo ji gosp. Globočnik župan Tržiški, ter izročila ujemnu častnemu tržanu krasno izdelano diplomu.

— (Izseljevanje v Ameriko.) Ker se poslednji čas zopet izseljuje več ljudi v severno Ameriko, opozarja se, da so severnoameriške države zadnja leta prav strogo postopale z izseljenci, ki nimajo dovoljnih sredstev, da se prežive. Mnogim se je zabranilo stopiti na ameriška tla in morali so se vrniti nazaj na svoje stroške, če dotednih agentur ali parobrodnih družb ni zadeba krivda. To se je dogodilo celo takim, ki niso bili popolnoma ubožni. Zatorej moramo prav resno svariti, naj vsak dobro premisli, predno se poda na daljno pot.

— (Slovenske pridige v Gospo Sveti) ne dajo spati tamošnjim prenapetim Nemcem ali pa ponemčencem. Jeden teh junakov oglasil se je v Celovškem lističu „Freie Stimmen“ in pravi, da sta se pri zadnjem ljudskem štetju v Gospo Sveti samo dva človeka in sicer dva dubovnika oglasila za slovenski občevalni jezik, da je torej Gospa Sveti čisto nemška vas, in da so slovenske pridige vsako nedeljo zjutraj čisto nepotrebne. — Nam se zdi, da duhovnik ne bo pridigal, ako ne vidi človeka v cerkvi. Gotovo je, da se k slovenski pridigi zbere zmirom še nekaj poslušalcev. Ker pa ni mislit, da bi ljudje pridigo poslušali, če je ne razumejo, smemo pravilno sklepati: ali ljudsko štetje v Gospo Sveti ni bilo pravilno in resnično, ali pa pridejo poslušalci slovenskih pridig iz drugih krajev. Duhovniki, ki tam služujejo, bodo to že vedeli; gotovo imajo svojih uzrokov za slovenske pridige. In če bi prav res bilo, da pridejo slovenske pridige v Gospo Sveti le iz drugih krajev poslušat, mora se pomisliti, da je tam romarska cerkev in taka se mora po možnosti na vse romarje ozirati. Sicer pa smo slišali, da slovenščina v Gospo Sveti še ni popolnoma izumrla, in da se v takih kočah, ki bolj na samem stojijo, še vedno slovensko govoriti.

— (Planinska šola v Ukrah na Koroškem.) Piše se nam iz Ukrah: Dne 19. maja se je slovesno blagoslovila naša nepotrebna planinska šola. Opravilo je imel g. župnik iz Naborjeta, ker je naš g. župnik bolehen. Na slavnost so prišli: dr. Gobanc, deželni šolski nadzornik, potem okrajni glavar iz Beljaka s svojo rodbino, vsi učitelji iz Kanalske doline in še nekaj druge gospode. Ukraskih kmetov je prišlo samo čvetero; vse drugi so izostali, zakaj, se lahko ugane, ker jim planinska šola ni po volji. Nekatere ženske so prišle iz radevodenosti ali pa da bi kaj zastonj ugrizniti dobile. Razdelilo se je res nekaj žemelj in nekaj pijače; glavarjeva hčerka je pa mej otroke razdelila nekaj klobas. Tudi kava se je kuhalo, pa to so dobili le gospodje in tisti širje kmetje. To šolo obiskuje zdaj pet, reci pet otrok; morda se bo to število še

za dva ali tri zboljšalo, več pa ne. Seveda se govorja, da je nad 60 otrok na planini, pa koče so po planini daleč okrog raztresene, hodil bi ves dan, da vse najdeš, otroci imajo predaleč do šole po rovih in hostah, po grdi in nevarnih potih. Le najbljžnji bodo mogli hoditi v solo. Zato je opravičena nevolja kmetov. Samo župan in učitelj sta šole vesela. Kako dolgo, bode pričala izkušnja.

— (Nesreča.) V soboto splezala je 34letna kajžarica Uršula Svokec v Smolincah pri sv. Lenartu na visoko črešnjo, da nabere kar je zrelih češenj. Komaj je dospela do vrha, udarila je strelni vanjo ter jo vrgla na tla, kjer je obležala mrtva. Hčerki, stari še le nekaj let, se ni zgodilo nič, čeprav je stala tik drevesa.

— (Na lokalni železnici iz Poljčan v Konjice) pričelo se bodo v kratkem pokladati že tir, ker je vse potrebo pripravljeno. Do jeseni bodo bržkone nova železnica že dogotovljena. Vagoni izdelali se bodo v Gradci, lokomotive pa v Lincu.

— (Defravdacija pri mestni hranilnici v Gradci.) Graške mestne hranilnice uradnik F. R. poneveril je sveto 337 gld. 50 kr. ter bil vsled tega od službe odpuščen. V Gradci govorilo se je že delj časa, da pri mestni hranilnici ni vse v tako uzornem redu, kakor bi moralo biti.

— (Morsko kopališče in zdravilišče v Crikvenici) blizu Reke je tudi v nas že dobro znano in toplega priporočila vredno, zato opozarjam čitatelje na oglas mej inserati v današnji številki našega lista. Kdor želi izvedeti kaj več, obrne naj se do kopališčne uprave.

— (Iz hrvatskih toplic.) V Krapinske toplice prišlo je do 14. t. m. 475 strank s 542 osebami, v Varaždinske pa 169 strank s 578 osebami.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Beligrad 20. junija. Zaradi izgredov pri posilnem iztiranji kraljice Natalije bila danes obsojena Dragutin Iljić, in trgovec Miloš Gjurić na štirimesečni zapor. Vsi drugi obtoženci oproščeni.

Potsdam 20. junija. Kralj Umberto in kraljica Margherita prispeva sinoči ob 1/2. uru in bila vsprejeta od cesarja, cesarice in vseh princov. Vzprejem bil sijajen. Gosti odpeljali se v novo palačo. Državni kancelar Caprivi in italijanski minister vnanjih rečij Brin pozdravila se srčno.

Dunaj 21. junija. Čuje se, da misli Bismarck še jeden dan ostati na Dunaji, da se odpočije.

Dunaj 21. junija. Okoli 10. ure začeli so se svati zbirati v protestantski cerkvi v Dorotejskih ulicah. Poroka se je začela ob 1/2. uru. Priče ženina so bili grofje Viljem Bismarck, Rantzau, Šuvalov. Nevesta imela toiletto iz belega srebro-brokata, pretkano z marijeticami iz srebra. Povabljenje vzprejemala grof Viljem Bismarck in soproga njegova. Burni „Hoch“-klici naznajali so ob 1/4 na 12. uri, da se bliža Bismarck. Stari knez, oblečen v belo kirasirsko uniformo, in ženin grof Herbert pripeljala sta se vkupe. Mej poroko sedel Bismarck na častnem mestu, na desni poročencev. Prihodi v Dorotejske ulice zaprti po policiji in isto tako v Wallnerjeve ulice. Pri poroki bilo mnogo plemenitašev navzočnih, mej njimi so bili mnogi oblečeni v ogerske magnatske kostume. Z dvora ni bil nihče navzočen, tudi diplomi ni bilo nobenega. Pri vožnji od poroke bil Bismarck znova povsod simpatično pozdravljan. Vse se zvršilo v najlepšem redu. Na svatbeni diner v palači Palffy bili povabljeni samo intimnejši krogi. Pred palačo zbrano mnogo ljudstva.

Razne vesti.

* (Kolumbovo rojstno mesto.) V arhivu akademije za zgodovinsko znanost v Madridu našli so važen dokument, ki priča, da se je Krištof Kolumbo rodil v Savoni ob Liguriški obali. Dokument bodo pomnožili fotografičnim potom.

* (Gledališki igralec — častni doktor.) Senat vseučilišča v Dublinu je sklenil imenovati velicega trageda Henryja Irvinga povodom praznovanja tristoletnice vseučilišča doktorjem lepib umetnosti honoris causa. Jednak slučaj pripetil se je že na Nemškem, kjer je vseučilišče v Jeni imenovalo direktorja Devrenta doktorjem honoris causa, toda le kot pisatelja Lutrove slavnostne igre, katero je zložil za Jeno.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljenja se priporoča raba mnogo desetletij dobroznanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno in kateri upliva najbolj trajno na vse težkote prebavljenja. Originalna škatljica 1 gld. a. v. Po poštnem povzetji razpošilja ta prašek vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zagalatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj od dveh škatljic se ne pošilja. 1 (42-9)

4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	140 gld.	50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 "	182 "	25 "
Ogerska zlata renta 4%	111 "	—	—
Ogerska papirna renta 5%	100 "	65 "	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122 "	—
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	116 "	75 "	—
Kreditne srečke	100 gld.	188 "	75 "
Rudolfove srečke	10 "	23 "	50 "
Akcije anglo-avstr. banke	120 "	156 "	50 "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	239 "	—	—

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četr leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

20. junija.

Pri **Malléti**: Oswald iz Kočevja. — Schäfer iz Beljaka. — Fanganel, Suppan, Vitturi iz Pulja. — Cunovic iz Trsta.

Pri **Stonu**: Tysowski, Schwab z Dunaja. — Može, dr. Kenda, Kostanjevac iz Vipave. — Heinz iz Celja. — Daucha iz Gorice. — Dr. Martinolich iz Trsta. — Jilek iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Selz iz Zagreba.

Pri **avstrijskem cesarju**: Felber iz Grada.

Umrli so v Ljubljani:

17. junija: Viktorija Nachtigall, profesorjeva hči, 17½ leta, Kravja dolina št. 2, jetika.

18. junija: Ana Vovk, pažnikova hči, 2 leti, Reber št. 3, convulsiones. — Ana Galjot, delavčeva hči, 2 leti, Dnajska cesta št. 35, vnetica možganske mrene.

V deželni bolnici:

16. junija: Martin Anžič, črevjar, 24 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opaževanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrina v mm.
17. junija	7. zjutraj	735,2 mm.	15,4° C	sl. svz.	obl.	6,80 mm.
	2. popol.	733,7 mm.	21,6° C	sl. vzh.	jasno	—
	9. zvečer	734,7 mm.	15,2° C	sl. vzh.	d. jas.	dežja.

Srednja temperatura 17,4°, za 1,2° pod normalom.

Dunajska borza

dné 21. junija t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 95,60	—	gld. 95,55
Srebrna renta	95,30	—	95,30
zlata renta	113,40	—	113,25
5% marčna renta	100,85	—	100,85
Akcije narodne banke	995—	—	994—
Kreditne akcije	318,60	—	319—
London	119,40	—	119,35
Srebro	—	—	—
Napol.	9,50	—	9,49½
C. kr. cekini	5,67	—	5,67
Nemške marke	58,60	—	58,52½

P. n. gospodom

hišnim posestnikom Ljubljanskim!

Ker se je začela zgradba betonovanih mestnih kanalov, katero delo je prevzela strokovna firma **Pittel & Brausewetter** na **Dunaji**, nudi se vsakomur najlepša prilika, da si dá narediti strokovno in po vseh predpisih izdelane

hišne kanale iz cementnega in ploščatega betona ter vabim zato p. n. hišne posestnike uljudno na naročbo. — Prevdarke troškov in vsakovrstna pojasnila daje brezplačno

Josip Münster

poslovodja in zastopnik firme Pittel & Brausewetter

stanjujoč

v hotelu „Pri Maliči“.

(729)

stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze) iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapecirani in močnim platnenim evilih preoblečeni ter 10—15 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapeciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredne nadomestke, kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4, Lastnikom hotelov, vil., kopelij in zavodov popust od cene.

Žičaste žimnice za vsako posteljo na vse velikosti po 8 gld. 90 soldov; z afrikom tapecirane in s evilih preoblečene po 15 gld.

10

goldinarjev

Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapecirani in močnim platnenim evilih preoblečeni ter 10—15 let nobenih poprav ne zahtevajo. — Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapeciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malovredne nadomestke, kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4, Lastnikom hotelov, vil., kopelij in zavodov popust od cene.

Žičaste žimnice za vsako posteljo na vse velikosti po 8 gld. 90 soldov; z afrikom tapecirane in s evilih preoblečene po 15 gld.

(718-2)

Izjava.

Podpisani občinski odborniki izjavljamo vsled odborovega posvetovanja due 16. junija t. l., da nikakor ne odobravamo dopisa v „Slov. Narodu“ v št. 113 in „Poslanega“ iz St. Petra v št. 128 in se s takim netaktnim pisanjem ne strinjam. — Zaravnega se je sklenilo, da se na jednake dopise in napade ne bode več odgovarjalo.

Občinski odbor v Št. Petru

dne 16. junija 1892.

M. Penko, K. Dekleva, J. Križaj, J. Vodopivec, M. Kalan, Fr. Šabec, J. Špilar, G. Smerdel, J. Požar, T. Knafelc, Fr. Česnik, Fr. Perenč, Fr. Požar, Fr. Penko. (726)

Po visoki c. kr. deželnui vladui koncesionovanu

Udeleženci
za pouk o pri-
krojevanji
pričenjajo:
za dame
1. dan,
za moške kroječe
15. dan
vsakega meseca.
Natančneja
pojasnila daje:
Voda vilišča
M. KUNC.

krojasko-obrtno učilišče
(12) v Ljubljani, Gospodske ulice št. 7. (517)

V založbi

L. Schwentner-jeve knjigarne v Brežicah
je ravnotek izšel:

„Venec slovenskih pesnij“

za citre. (727-1)

Sestavil Jos. Mešček.

— Cena 70 kr., po pošti 75 kr. —

Samo še nekaj dni.

Že dné 23. junija 1892 je srečkanje
ogerske državne dobrodelne loterije.

Glavni dobitek 60.000 gld.

Vkupnih dobitkov 160.000 gld.

Srečke po 2 gld. se dobivajo: pri loterijski direkciji v Budimpešti (Pešta, glavni carinski urad, polnadstropje), — pri vseh loterijskih, solnih in davčnih uradih, — skoro pri vseh poštnih uradih, — pri „Mercurij“ na Duuaji in pri organih za prodajanje srečk, nastavljenih v vseh mestih in večjih selih.

V Budimpešti, due 1. aprila 1892. (502-8)

Kralj. ogersko loterijsko ravnateljstvo.

Hygiea-vrelec Kronski studenec

je najboljša in najčistejša alkalična slatina, zdravilna voda prve vrste, sosebno dobra, če je pomešana z vinom.

Dobiva se pri Ivanu Luckmannu.

Glasom sodbe odličnih zdravniških avtoritet: **Izborno**, ker upliva ugodno na tek in na prebavo; razvrjava služi in zgoščave in je posebno dobro: 1.) pri bolezni na želodci, namreč: kroniskem želodčnem kataru, ako kdo nima teka, ako ne more prebavati, pri dispepsijski itd.; 2.) pri boleznih dihal, jetre, ledvic in tečevodov; 3.) kot najčistejša, najprijetnejša in najbolj zdrava dijetetična piča sploh, in sicer: čista ali zmesana z vinom, konjakom, mlekom ali s sadnimi soki. (634-4)

„Hygiea-vrelec Kronski studenec“ je vsled konstatovane absolutne čistosti vseh organičnih snovi in vsled izbornega ukusa v prvi vrsti najboljša in najbolj zdrava namizna voda. Ker upliva na tek in pospešuje prebavljanje in ker razvrjava slike, je ta alkalična kiselina blagouplivna dijetetična piča pri bolezni na prebavnih in respiracijskih organih in na mehurji.

Na Dunaji, marca meseca 1887.

Dr. Kállay, zdraviliščni lečnik v Karlovič varih.

Morsko kopališče in zdravišče v Crikvenici.

Kopališčna sezona traja do konca septembra.

Morsko dno je tukaj **daleč na okoli plitvo in z drobnim peskom posuto ter vsled tega posebno pripravno za kopanje otrok na prostem.**

Cena pojedine kopeli za odrasle 10 kr., za otroke 5 kr.

Lepa in pripravna stanovanja z razgledom na morje po dosta zmernih cenah. — Oskrba v gostilnicah in privatnih hišah.

Okolina je romantična in godna za izlete po morji in po suhem.

Najlaglje se potuje preko Reke, odkoder vozijo vsak dan, izvzemši nedelje, populudne ob 1. in ob ½, uri parobrodi proti Crikvenici.

Vozinja velja za osebo 30 kr. in traje pol drugo uro.

Kopanje v morji se posebno pripravlja zoper bolezni na živečih, revmatizem, želvi, slabokrvnost in ženske bolezni ter za rekonvalisce.

Kopališ